

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výukový materiál zpracován v rámci projektu EU peníze školám

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0637

Šablona:	III/2	č. materiálu:	VY_32_INOVACE_157

Jméno autora:	Vladimíra Kellerová
Třída/ročník:	I.
Datum vytvoření:	18. 2. 2013

Vzdělávací oblast:	Matematické vzdělávání
Tematická oblast:	Funkce
Předmět:	Matematika
Téma:	Inverzní funkce II.
Výstižný popis způsobu využití, případně metodické pokyny:	Inverzní funkce, graf a vlastnosti funkce. Výklad inverzní funkce
Klíčová slova:	Inverzní funkce, graf funkce
Druh učebního materiálu:	Pracovní list

Autorem materiálů a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Vladimíra Kellerová

Inverzní funkce II

Příklad: Ke grafu funkce $f : y = -x + 1, x \in \langle -2, 1 \rangle$ narýsujte funkci inverzní f^{-1} .

Inverzní funkci f^{-1} dostaneme tak, že v zadání funkce $f : y = -x + 1$ zaměníme proměnné a úpravou vyjádříme y .

$$\begin{aligned} f &: y = -x + 1 \\ f^{-1} &: x = -y + 1 \\ y &= -x + 1 \end{aligned}$$

Narýsujme grafy těchto funkcí do jednoho grafu (pozor na definiční obory funkcí):

$$D(f) = \langle -2, 1 \rangle, H(f) = \langle 0, 3 \rangle$$

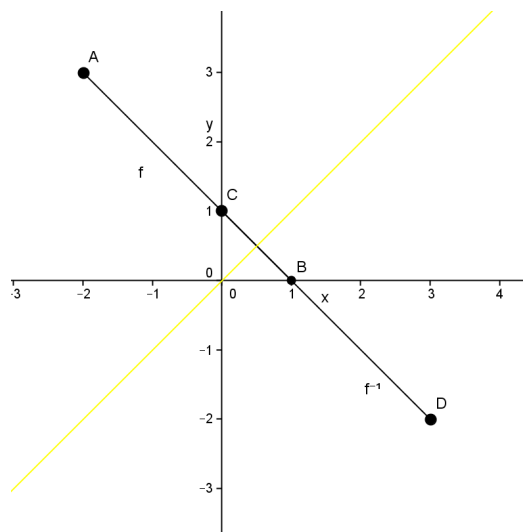
$$D(f^{-1}) = \langle 0, 3 \rangle, H(f^{-1}) = \langle -2, 1 \rangle$$

f:

x	-2	1
y	3	0

f⁻¹:

x	0	3
y	1	-2

Body A, B jsou krajní body funkce f.

Body C, D jsou krajní body funkce f^{-1} .

Grafy jsou opět souměrné podle funkce $y = x$.

Úlohy k procvičení:

Příklad 1: K funkci $f : y = -3x$ určete funkci inverzní a narýsujte je do jednoho grafu.

Příklad 2: K funkci $f : y = \frac{1}{2}x - 1$ určete funkci inverzní a narýsujte je do jednoho grafu.

Příklad 3: K funkci $f : y = -2x + 1$ určete funkci inverzní a narýsujte je do jednoho grafu.

Úlohy: ŘEŠENÍ

Příklad 1: K funkci $f : y = -3x$ určete funkci inverzní a narýsujte je do jednoho grafu.

Inverzní funkci f^{-1} dostaneme tak, že v zadání funkce $f : y = -3x$ zaměníme proměnné a úpravou vyjádříme y .

$$f : y = -3x$$

$$f^{-1} : x = -3y$$

$$y = -\frac{1}{3}x$$

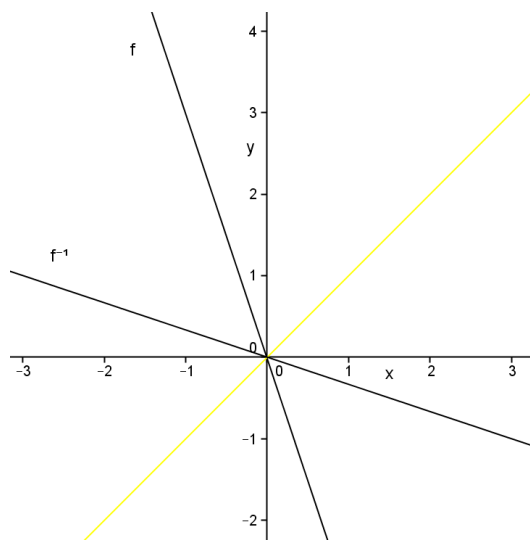
Narýsujme grafy těchto funkcí do jednoho grafu:

f :

x	0	1
y	0	-3

f^{-1} :

x	0	3
y	0	-1

Příklad 2: K funkci $f : y = \frac{1}{2}x - 1$ určete funkci inverzní a narýsujte je do jednoho grafu.

Inverzní funkci f^{-1} dostaneme tak, že v zadání funkce $f : y = \frac{1}{2}x - 1$ zaměníme proměnné a úpravou vyjádříme y .

$$f : y = \frac{1}{2}x - 1$$

$$f^{-1} : x = \frac{1}{2}y - 1$$

$$y = 2x + 2$$

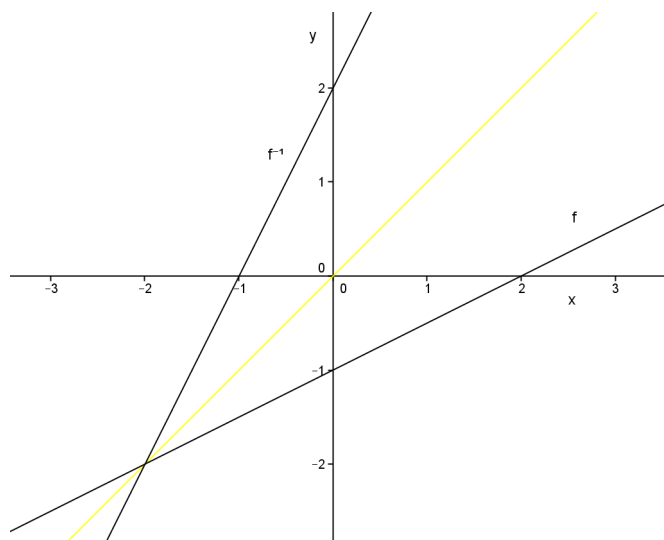
Narýsujme grafy těchto funkcí do jednoho grafu:

f :

x	0	2
y	-1	0

f^{-1} :

x	-1	0
y	0	2

Příklad 3: K funkci $f : y = -2x + 1$ určete funkci inverzní a narýsujte je do jednoho grafu.

Inverzní funkci f^{-1} dostaneme tak, že v zadání funkce $f : y = -2x + 1$ zaměníme proměnné a úpravou vyjádříme y .

$$f : y = -2x + 1$$

$$f^{-1} : x = -2y + 1$$

$$y = -\frac{1}{2}x + \frac{1}{2}$$

Narýsujme grafy těchto funkcí do jednoho grafu:

f :

x	0	1
y	1	-1

f^{-1} :

x	-1	1
y	1	0

